Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
C-serie

C/2026/3720

10.7.2026

Resolutie van de Raad betreffende de tweede cyclus van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte (2026-2030)

(C/2026/3720)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

HERINNEREND AAN HET VOLGENDE:

— de resolutie van de Raad betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030), de resolutie van de Raad betreffende de governancestructuur van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030) en de resolutie van de Raad over de Europese onderwijsruimte: een blik op 2025 en daarna, waarin werd aangekondigd dat de Raad het strategisch kader – met inbegrip van de EU-streefcijfers, de governancestructuur, de werkmethoden en de prioritaire gebieden – in 2025 opnieuw zou bekijken en, in voorkomend geval, de nodige aanpassingen zou aanbrengen voor de tweede cyclus om in te spelen op de realiteit en de behoeften van de Europese Onderwijsruimte of op andere belangrijke ontwikkelingen in de Europese Unie;

— de politieke achtergrond (zie bijlage I).

IN AANMERKING NEMEND:

— dat Europese samenwerking een belangrijke bijdrage levert op het gebied van onderwijs en opleiding bij de relevante onderdelen van het Europees Semester.

HERHALEND:

— dat er behoefte is aan coördinatie en samenhang tussen alle EU-initiatieven op het gebied van onderwijs en opleiding, met name die met betrekking tot vaardigheden en competenties, met volledige inachtneming van de rechtsgrondslag voor de respectieve beleidsterreinen zoals vastgelegd in de Verdragen.

INGENOMEN met:

— het verslag van de Commissie betreffende de tussentijdse evaluatie van het strategisch kader voor de Europese onderwijsruimte (2021-2030) ([1]).

BEKLEMTOONT het volgende:

— in het licht van een veranderende geopolitieke realiteit is het stimuleren van gelijke en inclusieve toegang voor iedereen tot een hoogwaardig onderwijs- en opleidingsaanbod van fundamenteel belang voor individuele groei, duurzame sociale en economische ontwikkeling, democratie, veerkracht, sociale cohesie, concurrentievermogen en paraatheid;

— de belangrijkste ambitie van de Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding blijft de totstandbrenging van de Europese Onderwijsruimte. In dit verband moeten onderwijs en opleiding vanuit een holistisch perspectief worden gezien, zodat individuen en de samenleving hun potentieel ten volle kunnen benutten.

([1]) Doc. COM(2025) 340 final.

ONDERKENT het volgende:

— sinds 2021 is er aanzienlijke vooruitgang geboekt bij de totstandbrenging van de Europese Onderwijsruimte en zijn er veel initiatieven gelanceerd in overeenstemming met de strategische prioriteiten. Een aantal initiatieven moeten nog verder worden uitgevoerd;

— de resoluties van de Raad van 2021 betreffende het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding blijven de basis voor samenwerking vormen. In deze resolutie van de Raad worden die resoluties opnieuw bekeken en geactualiseerd.

MERKT OP dat volgens het verslag van de Commissie betreffende de tussentijdse evaluatie van het strategisch kader voor de Europese onderwijsruimte (2021-2030):

— het strategisch kader EU-meerwaarde heeft door de lidstaten bijeen te brengen rond gekwantificeerde streefcijfers en gedeelde prioriteiten. Dat heeft resultaten en relevante verbeteringen opgeleverd. De uitvoering en combinatie van uitvoeringsinstrumenten voor de Europese Onderwijsruimte zijn doeltreffend en samenhangend, zowel onderling als afgezet tegen de algemene prioriteiten. Uit gegevens blijkt dat de Europese Onderwijsruimte belangrijke nieuwe acties op EU-niveau heeft weten te ontplooien, nationale hervormingen heeft weten te inspireren en ondersteunen, en structurele, systemische en duurzame trajecten voor diepgaandere Europese samenwerking tussen onderwijsinstellingen tot stand heeft weten te brengen. In sommige gevallen heeft de samenwerking op EU-niveau de verwachtingen en de oorspronkelijke ambities overtroffen en gezorgd voor efficiënte communicatielijnen en een gecoördineerde aanpak tijdens crisisbeheersing, hetgeen de veerkracht van de EU een impuls geeft;

— de kracht van het strategisch kader gelegen is in het feit dat vrijwillige samenwerking en cocreatie er stevig in verankerd zijn. Tijdens raadplegingen in het kader van de evaluatie bevestigden de lidstaten vastbesloten te zijn om de samenwerking via het strategisch kader voort te zetten;

— de belangrijke uitdagingen, gestructureerd via de door de Raad in 2021 vastgestelde prioriteiten en in overeenstemming met de resolutie van de Raad van 2023, nog altijd relevant zijn;

— er vier gebieden met ruimte voor verbetering zijn: de strategische prioriteiten, de sectoroverschrijdende coördinatie en samenhang, het governancemodel, en twee belangrijke tekortkomingen (het ontbreken van EU-streefcijfers voor een aantal vaste of nieuwe sleutelprioriteiten en het ontbreken van systematische gegevens over nationale hervormingen naar aanleiding van EU-initiatieven);

— structuren voor de governance van de Europese Onderwijsruimte, meer bepaald de Groep op hoog niveau onderwijs en opleiding, geruggensteund door haar Coördinatieraad, hebben gezorgd voor sterkere politieke sturing en een meer strategische agendering. De Europese Onderwijsruimte heeft een reële Europese dimensie voor onderwijs en opleiding bevorderd;

— de vooruitgang wat betreft de EU-streefcijfers gemengd is. De ontwikkeling van verschillende streefcijfers is positief (bv. minder voortijdige schoolverlaters), zij het dat andere streefcijfers (bv. basisvaardigheden) slechts in beperkte mate toenemen of zelfs teruglopen.

NEEMT VOORTS NOTA van:

— de mededeling van de Commissie over de vaardigheidsunie ([2]), waarin wordt benadrukt dat het Europese concurrentievermogen vaardigheden vereist die variëren van basisvaardigheden tot vaardigheden die zijn verworven door zich een leven lang bij- en om te scholen. De Commissie kondigt een nieuwe aanpak aan, met inbegrip van een EU-27-aanbeveling over menselijk kapitaal in het kader van het Europees Semester, waarin onderwijs-, opleidings- en werkgelegenheidsbeleid worden verenigd in een gemeenschappelijke visie op concurrentievermogen;

— de mededeling van de Commissie over het actieplan voor basisvaardigheden ([3]), die een reactie vormt op het dalende niveau van basisgeletterdheid, wiskunde en wetenschappen ([4]) en waarin ook aandacht wordt besteed aan het dalende niveau van digitale basisvaardigheden en burgerschapsvorming ([5]);

([2]) Doc. COM(2025) 90 final.
([3]) Doc. COM(2025) 88 final.
([4]) Zoals blijkt uit PISA (Programme for International Student Assessment) en PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies).
([5]) Zoals blijkt uit ICILS (International Computer and Information Literacy Study) en ICCS+ (International Civic and Citizenship Study).

— de mededeling van de Commissie over een strategisch plan voor STEM-onderwijs ([6]): vaardigheden voor concurrentievermogen en innovatie ([7]), waarin wordt gewezen op de uitdagingen in verband met STEM op alle onderwijs- en opleidingsniveaus, zoals dalende belangstelling, participatie en prestaties, een tekort aan STEM-leerkrachten en een gender- en diversiteitskloof, die allemaal door de Raad moeten worden aangepakt;

— het voornemen van de Commissie om een Europees Waarnemingscentrum voor informatie over vaardigheden en een Europese raad op hoog niveau voor vaardigheden op te richten, zoals aangekondigd in de mededeling over de vaardigheidsunie.

KOMT het volgende OVEREEN:

1. Om te kunnen gedijen in de wereld van vandaag en om toekomstige veranderingen in de samenleving en de economie en op de arbeidsmarkt het hoofd te kunnen bieden, moet iedereen beschikken over de sleutelcompetenties voor een leven lang leren ([8]), en in dit verband spelen meertaligheid en interdisciplinaire en transversale vaardigheden een belangrijke rol. Om dit te blijven bereiken, moet worden gezocht naar beleidsmaatregelen die onderwijssucces voor alle lerenden kunnen stimuleren, met inbegrip van mogelijkheden voor onderwijs en opleiding in verschillende levensfasen.

2. De EU staat voor een uitdaging wat concurrentievermogen betreft. De onderwijs- en opleidingsstelsels zullen naar verwachting niet alleen te maken krijgen met demografische uitdagingen, maar tegelijkertijd ook individuen moeten uitrusten met de vaardigheden die nodig zijn om het Europese concurrentievermogen en de strategische autonomie in de komende jaren te versterken en om de groene en digitale transitie te ondersteunen. Het ontwikkelen van veerkracht en het vermogen om crises te doorstaan en ervan te herstellen, zal helpen om toekomstbestendige onderwijs- en opleidingsstelsels in de EU tot stand te brengen, waarbij wordt voortgebouwd op eerdere ervaringen en wordt gereageerd op de impact van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de gevolgen daarvan voor de Europese veiligheid.

3. Het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding zal het belangrijkste instrument zijn om de Europese Onderwijsruimte te ondersteunen en uit te voeren, met volledige inachtneming van de holistische aanpak ervan en in voorkomend geval in synergie met de vaardigheidsunie.

4. Hoewel veel vooruitgang is geboekt op het gebied van de Europese Onderwijsruimte, zijn er nog inspanningen nodig om deze vóór 2030 volledig uit te voeren.

5. In het licht van de ontwikkelingen tijdens de eerste cyclus van het strategisch kader moeten de in 2021 vastgestelde strategische prioriteiten, prioritaire gebieden en EU-streefcijfers worden herzien en aangepast, en moet het onderwijs voor de groene en de digitale transitie in alle strategische prioriteiten worden versterkt.

6. De Europese Onderwijsruimte is er in de kern op gericht kwaliteit, kansengelijkheid, inclusie en slaagkansen voor iedereen te bevorderen, met inachtneming van alle strategische prioriteiten. In de tweede cyclus (2026-2030) zal het strategisch kader, met gebruik van de beschikbare financiële middelen, betrekking hebben op de volgende zes strategische prioriteiten:

([6]) Wetenschap, technologie, engineering en wiskunde.
([7]) Doc. COM(2025) 89 final.
([8]) Zoals uiteengezet in de aanbeveling van de Raad van 22 mei 2018 inzake sleutelcompetenties voor een leven lang leren (PB C 189 van 4.6.2018, blz. 1).

Strategische prioriteit 1: geletterdheid, wiskunde en wetenschappen voor iedereen

Onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit helpen alle lerenden competenties te ontwikkelen bestaande uit kennis, vaardigheden en attitudes die essentieel zijn voor levenskwaliteit en werkgelegenheidskansen, voor sociale cohesie en concurrentievermogen en voor de veerkracht en paraatheid van de EU. Om dat te bereiken, moet voor gelijke toegang, participatie en resultaten in de onderwijs- en opleidingsstelsels worden gezorgd door hoogwaardig leren, inclusie en welzijn te bevorderen. Hoewel in de eerste cyclus van het strategisch kader vooruitgang is geboekt, blijft het cruciaal om onderwijs, opleiding en vaardigheden verder te verbeteren met het oog op persoonlijke groei, actief burgerschap en professionele ontwikkeling van lerenden van alle leeftijden.

Een toereikend niveau van geletterdheid (lezen, schrijven en een goed begrip van schriftelijke en mondelinge informatie), wiskunde en wetenschappen voor iedereen is de sleutel tot alle vormen van verder leren. Het stelt lerenden in staat om zowel bredere als meer gespecialiseerde competenties te ontwikkelingen, bijvoorbeeld in STEM ([9]), en om succesvol te zijn in het initiële en voortgezette onderwijs, op de arbeidsmarkt en in de samenleving in het algemeen. Om te kunnen voorzien in vaardigheden op het gebied van geletterdheid, wiskunde en wetenschappen is het essentieel om de kwaliteit van het lesgeven te verbeteren en gelijkheid en inclusie te bevorderen. Dat zal bijdragen tot succes voor iedereen op het gebied van onderwijs en opleiding, hetgeen nu belangrijker is dan ooit tevoren.

Europa staat voor een belangrijke uitdaging: uit recente internationale beoordelingen, waaronder PISA, blijkt dat er sprake is van een zorgwekkende achteruitgang van de lees-, wiskundige en wetenschappelijke vaardigheden en dat steeds meer studenten de minimale vaardigheidsniveaus niet halen. Er moeten meer inspanningen worden geleverd om dit aan te pakken, onder meer om voortijdig verlaten van onderwijs en opleiding terug te dringen en de toegang tot hoogwaardige voor- en vroegschoolse educatie en opvang te verbeteren, met name voor lerenden uit kwetsbare groepen. Vaardigheden op het gebied van geletterdheid, wiskunde en wetenschappen en sleutelcompetenties voor een leven lang leren in het algemeen zijn essentieel voor de persoonlijke en professionele ontwikkeling en helpen sociaal-economische ongelijkheden en tekorten aan vaardigheden aan te pakken. Tegelijkertijd zou een betere kwaliteit van onderwijs en opleiding het aantal toppresteerders moeten doen toenemen, onder meer met als doel de innovatiecapaciteit en het concurrentievermogen van Europa te versterken.

Lerenden uit kansarme milieus zijn in heel Europa oververtegenwoordigd onder de zwak presterende lerenden. Pas als persoonlijke, sociale en economische factoren geen rol meer spelen bij het opleidingsniveau en de prestaties van leerlingen op alle niveaus en in alle soorten onderwijs en opleidingen, is er sprake van werkelijk inclusieve onderwijs- en opleidingsstelsels. Dat betekent ook dat er in leerprocessen bewustzijn moet worden gecreëerd over diversiteit, inclusie en non-discriminatie. In dit verband is het even belangrijk om alle stereotypen aan de kaak te stellen als om lerenden met een handicap en speciale onderwijsbehoeften de nodige ondersteuning te bieden.

Strategische prioriteit 2: digitale vaardigheden en burgerschapsvorming ontwikkelen

In de huidige mondiale context, die wordt gekenmerkt door crises, klimaatverandering, snelle technologische veranderingen, digitalisering (waaronder artificiële intelligentie (AI)), toenemende polarisatie, de verspreiding van desinformatie en toenemende uitdagingen voor democratische normen en waarden, alsook een laag niveau van democratische participatie, moet de democratie en veerkracht binnen de Europese Unie dringend worden versterkt. Digitaal onderwijs en burgerschapsvorming spelen in dit verband een sleutelrol.

Digitale vaardigheden zijn essentieel voor het moderne leven, op bijna alle gebieden van de samenleving en de economie. Ze zijn onontbeerlijk voor actief burgerschap, inzetbaarheid op de arbeidsmarkt, sociale inclusie en welzijn, alsook voor het verbeteren van het Europese concurrentievermogen door de ontwikkeling van geavanceerdere STEM-vaardigheden. Digitaal onderwijs moet betrekking hebben op mediageletterdheid, digitale en datageletterdheid, kritisch denken, digitaal welzijn, het tegengaan van desinformatie, cyberpesten, haatdragende en schadelijke uitlatingen, en ook op kennis van AI, ethisch en verantwoord gebruik daarvan, en andere opkomende technologieën.

Even belangrijk in de huidige context is burgerschapsvorming. In de huidige mondiale situatie moeten burgers geïnformeerd en geëngageerd zijn en moeten zij democratische instellingen, beginselen en processen op lokaal, nationaal, Europees en internationaal niveau begrijpen en eerbiedigen. Burgerschapsvorming helpt iedereen de kennis, vaardigheden en attitudes te verwerven die zij nodig hebben om actief en verantwoordelijk aan het democratische leven deel te nemen en een zinvolle maatschappelijke rol te vervullen.

([9]) Ook de STEAM-methode (Science, Technology, Engineering, the Arts and Mathematics – wetenschap, technologie, engineering, kunst en wiskunde), waarbij het creatieve potentieel van een uitbreiding van STEM-vakken met kunst, geesteswetenschappen en sociale wetenschappen wordt omarmd, kan worden toegepast.

Een Europese dimensie in lesgeven ([10]) kan bijdragen tot gedeelde Europese waarden ([11]) en op die manier een gevoel van Europese identiteit en solidariteit bevorderen. Daarbij moet respect voor culturele diversiteit worden gestimuleerd en moeten lerenden worden ondersteund in de zoektocht naar hun lokale, nationale, Europese en mondiale identiteit. Burgerschapsvorming houdt nauw verband met inzicht in de uitdagingen van de digitale en groene transitie.

Een belangrijk aspect van burgerschapsvorming is lesgeven en leren via, over en voor de democratie. Onderwijs en opleiding moeten op alle gebieden en niveaus democratische waarden bevorderen, een open dialoog en kritisch denken aanmoedigen en (online) desinformatie aanpakken. Scholen en alle andere onderwijs- en opleidingsinstellingen moeten functioneren als democratische gemeenschappen waar lerenden ervaring opdoen met participatie, dialoog en medezeggenschap. Leerkrachten, onderwijzers, opleiders en leidinggevenden op alle onderwijs- en opleidingsniveaus moeten goed voorbereid zijn om een belangrijke rol te spelen bij het creëren van inclusieve en participatieve leeromgevingen die de democratische waarden in de praktijk weerspiegelen. In dit verband zijn digitaal onderwijs en burgerschapsvorming bijzonder belangrijk om lerenden te helpen kritisch te denken en online veilig en verantwoordelijk te handelen. Een ethische benadering inzake schermgebruik is noodzakelijk om het welzijn en de veiligheid van kinderen te waarborgen.

De nadruk moet liggen op het bevorderen van actief burgerschap, het toerusten van individuen met de competenties en het vertrouwen om constructief deel te nemen aan hun gemeenschappen en het democratische proces op alle niveaus.

Leren voor de groene transitie en duurzame ontwikkeling ([12]) en burgerschapsvorming zijn nauw met elkaar verweven en ook relevant voor het Europese concurrentievermogen. Lerenden op alle niveaus en in alle soorten onderwijs en opleiding voorbereiden op maatschappelijke en ecologische uitdagingen is een kernaspect van actief en verantwoordelijk burgerschap. Dit houdt onder meer in dat individuen worden uitgerust met de kennis, vaardigheden en attitudes die nodig zijn om op een zinvolle manier deel te nemen aan de groene en digitale transitie en bij te dragen aan een rechtvaardige, sociaal en ecologisch duurzame samenleving.

Strategische prioriteit 3: van een leven lang leren en mobiliteit een realiteit maken voor iedereen

Maatschappelijke, technologische, digitale, ecologische en economische uitdagingen hebben steeds meer invloed op de manier waarop we leven en werken. Met name door technologische ontwikkelingen moet de bevolking zich bij- en omscholen. In het licht van de klimaatcrisis en technologische veranderingen is een leven lang leren essentieel, aangezien het individuen helpt veerkracht op te bouwen en voorbereid te zijn op voortdurende ecologische en maatschappelijke veranderingen. Het ondersteunt de ontwikkeling van groene en digitale vaardigheden, zorgt ervoor dat individuen in staat zijn zich aan te passen aan nieuwe en opkomende behoeften op de arbeidsmarkt en draagt op die manier bij aan duurzamere manieren van leven en werken. Steeds veranderende samenlevingen maken een leven lang leren van fundamenteel belang voor persoonlijke, burgerlijke en professionele ontwikkeling. Verdere vooruitgang is nog steeds nodig om iedereen flexibele en hoogwaardige mogelijkheden voor een leven lang leren te bieden.

De gemiddelde participatiegraad van volwassenen in leeractiviteiten in de EU blijft laag. Onderwijs- en opleidingsstelsels moeten flexibeler, veerkrachtiger, toekomstbestendiger en aantrekkelijker worden en op die manier een meer diverse groep van lerenden, met inbegrip van lerenden met een laag vaardigheidsniveau, bereiken. Ze moeten zorgen voor erkenning van kwalificaties en de validatie van eerdere leerervaringen en voor bij- en omscholingsmogelijkheden, ook op hogere kwalificatieniveaus en gedurende het hele beroepsleven, bijvoorbeeld door middel van microcredentials. Bovendien kan door innovaties in leertrajecten, nieuwe onderwijsbenaderingen en levenslange loopbaanbegeleiding beter worden ingespeeld op de behoeften van een breder scala aan lerenden, aangezien een groeiend aantal volwassenen omscholing en bijscholing nodig zal hebben. Lerenden uit gemarginaliseerde milieus en lerenden met een handicap en speciale onderwijsbehoeften moeten in het bijzonder worden ondersteund.

([10]) Moet worden bevorderd in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad van 22 mei 2018 inzake de bevordering van gemeenschappelijke waarden, inclusief onderwijs en de Europese dimensie in lesgeven (PB C 195 van 7.6.2018, blz. 1).
([11]) Zoals bepaald in artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.
([12]) Zoals uiteengezet in de aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 betreffende leren voor de groene transitie en duurzame ontwikkeling (PB C 243 van 27.6.2022, blz. 1).

De mobiliteit van lerenden, leerkrachten, onderwijzers, opleiders van leerkrachten en personeel moet, met name via het huidige Erasmus+, verder worden uitgebreid als cruciaal element van de EU-samenwerking en als instrument om de kwaliteit en inclusie in onderwijs en opleiding te verbeteren en meertaligheid, interculturele competenties, Europese identiteit en actief burgerschap in de EU en daarbuiten te promoten. Er moeten verdere inspanningen worden geleverd om de huidige belemmeringen voor leer- en onderwijsmobiliteit weg te nemen, ook op gebieden als studieperioden in het buitenland, kwaliteitsborging en automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties en resultaten van leerperioden in het buitenland ([13]). Het is belangrijk om te streven naar evenwichtige mobiliteit om te zorgen voor een evenwichtige circulatie en verdeling van vaardigheden, en om deze processen te monitoren.

Strategische prioriteit 4: aantrekkelijkheid, competenties en motivatie in de onderwijs- en opleidingssector vergroten

Leerkrachten, onderwijzers, opleiders, leidinggevenden in onderwijs en opleiding, en onderwijzend en pedagogisch personeel op alle niveaus en in alle contexten staan centraal in onderwijs en opleiding.

EU-landen hebben steeds meer te kampen met tekorten aan leerkrachten, met name in bepaalde vakken en geografische gebieden. De motivatie van leerkrachten, onderwijzers, opleiders en ander onderwijzend en pedagogisch personeel speelt een vitale rol bij de kwaliteit van onderwijs en opleiding. Daarom is het noodzakelijk om het beroep van leerkracht aantrekkelijker te maken en de maatschappelijke waardering ervoor te vergroten, alsook om betere en flexibelere wervingsstrategieën te ontwikkelen. De kwaliteit van de opleiding van leerkrachten, onderwijzers en opleiders en hun professionele ontwikkeling, mobiliteitsmogelijkheden, arbeidsomstandigheden en welzijn zijn sleutelfactoren om het beroep aantrekkelijker te maken. Teneinde innovatie, inclusie, kwaliteit en prestaties op het gebied van onderwijs en opleiding te ondersteunen, moeten onderwijzers bekwaam en gemotiveerd zijn, waarvoor zij hoogwaardig initieel onderwijs en permanente professionele ontwikkeling nodig hebben. Zij moeten erkenning krijgen en mogelijkheden tot loopbaanontwikkeling hebben.

Strategische prioriteit 5: beroepsonderwijs en -opleiding in Europa excellent en aantrekkelijk maken

Initieel en voortgezet beroepsonderwijs en -opleiding zijn fundamenteel om de Europese beroepsbevolking voor te bereiden op de toekomst. In de hele EU is er een toenemend tekort aan arbeidskrachten in belangrijke sectoren. Om het Europese concurrentievermogen te waarborgen en innovatie te stimuleren, is het van essentieel belang om beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker, excellenter en inclusiever te maken. Ook moeten beroepsonderwijs en -opleiding meer maatschappelijke erkenning krijgen en moeten lerenden, ouders en werkgevers bewust worden gemaakt van de kwaliteit ervan en van de carrièremogelijkheden die ervan uitgaan. Het proces van Kopenhagen versterkt de collectieve Europese inspanningen om hoogwaardige en innovatieve stelsels voor beroepsonderwijs en -opleiding te ontwikkelen en zo bij te dragen tot het concurrentievermogen en de veerkracht van de lidstaten en Europa.

Voor de lopende groene en digitale transities, met name wat de opkomst van AI en andere innovatieve technologieën betreft, zijn nieuwe vaardigheden en aanpassingsvermogen nodig. Beroepsonderwijs en -opleiding speelt daarin een belangrijke rol, door te zorgen voor passende en doeltreffende reacties op deze veranderingen. Om groene en digitale vaardigheden doeltreffend in de lespraktijk te integreren, is het noodzakelijk de bijscholing van leerkrachten en opleiders in beroepsonderwijs en -opleiding te ondersteunen en de infrastructuur ervan te moderniseren. Door opleidingen af te stemmen op de behoeften op de arbeidsmarkt zorgen beroepsonderwijs en -opleiding ervoor dat lerenden niet alleen voorbereid zijn op de huidige banen, maar zich ook kunnen aanpassen aan toekomstige veranderingen. Het blijft van groot belang dat beroepsonderwijs en -opleiding relevant zijn voor de arbeidsmarkt. Even belangrijk is een adequaat niveau van andere transversale vaardigheden en competenties om zich een leven lang aan te kunnen passen aan de veranderende behoeften op de arbeidsmarkt en om zich op persoonlijk vlak verder te ontwikkelen, door middel van burgerschap, ondernemerschap, digitaal onderwijs en onderwijs voor duurzame ontwikkeling.

Beroepsonderwijs en -opleiding op het gebied van STEM moeten dringend worden versterkt om innovatie en technologische vooruitgang in Europa te waarborgen. Om toekomstige maatschappelijke en economische uitdagingen het hoofd te bieden, is het noodzakelijk jongeren – met name meisjes en ondervertegenwoordigde groepen – aan te moedigen om STEM-programma's in beroepsonderwijs en -opleiding te volgen. Beroepsonderwijs en -opleiding spelen ook een belangrijke rol in toegepast onderzoek, innovatie en ondernemerschap, bijvoorbeeld via de kenniscentra voor beroepsopleiding.

([13]) Overeenkomstig de aanbeveling van de Raad van 26 november 2018 betreffende de bevordering van automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties van hoger onderwijs en hoger secundair onderwijs en opleiding en de resultaten van leerperioden in het buitenland (PB C 444 van 10.12.2018, blz. 1).

Het blijft een grote uitdaging om beroepsonderwijs en -opleiding diverser te maken. Er moet extra aandacht gaan naar de ondersteuning van lerenden uit gemarginaliseerde milieus en lerenden met speciale onderwijsbehoeften. Het is essentieel om beroepsonderwijs en -opleiding door middel van vroegtijdige loopbaanbegeleiding aantrekkelijk, flexibel en inclusief te maken voor alle lerenden, niet alleen om redenen van gelijkheid, maar ook om het volledige spectrum van tekorten aan vaardigheden in Europa aan te pakken. Bovendien moet worden erkend en gepromoot dat beroepsonderwijs en -opleiding even waardevolle mogelijkheden voor persoonlijke, academische en professionele ontwikkeling bieden als trajecten van het algemeen onderwijs.

Om beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker te maken, is het belangrijk de mogelijkheden voor leermobiliteit te stimuleren. Door grensoverschrijdende uitwisselingen aan te moedigen en de erkenning van kwalificaties en opleidingsperioden in het buitenland te verbeteren, kan beroepsonderwijs en -opleiding een dynamischer en aantrekkelijker traject voor alle lerenden worden. Deze inspanningen bevorderen ook het concurrentievermogen, een gevoel van Europese identiteit, en samenwerking.

Werkplekleren blijft een hoeksteen van doeltreffende stelsels voor beroepsonderwijs- en opleiding. Sterkere partnerschappen tussen opleidingsinstellingen en werkgevers, en ruimere mogelijkheden voor leerlingplaatsen en werkplekleren kunnen programma's voor beroepsonderwijs en -opleiding aantrekkelijker en relevanter maken.

Beroepsonderwijs en -opleiding moeten mogelijkheden bieden om verder te leren en lerenden in staat stellen hun studie voort te zetten door de doorstroming van beroepsonderwijs en -opleiding naar trajecten voor algemeen of hoger onderwijs en opleiding te bevorderen. Het moet mogelijk zijn om naadloos over te stappen van een beroepsgericht traject naar voortgezet onderwijs, inclusief hoger onderwijs, zodat lerenden hun vaardigheden gedurende hun hele leven kunnen blijven ontwikkelen en zich kunnen aanpassen aan veranderende loopbaantrajecten.

Strategische prioriteit 6: concurrerend Europees hoger onderwijs bevorderen

Hoger onderwijs, onderzoek en innovatie blijven een essentiële rol spelen bij het waarborgen van het toekomstige concurrentievermogen, de innovatiecapaciteit, de aantrekkelijkheid en de maatschappelijke veerkracht van de Europese Unie.

Er is reeds aanzienlijke vooruitgang geboekt bij het versterken van de samenwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs ([14]), met name via de naleving van cruciale verbintenissen in het kader van het Bolognaproces en initiatieven zoals allianties van Europese universiteiten en de resolutie van de Raad over een label voor gezamenlijke Europese diploma's en de volgende stappen voor een mogelijk gezamenlijk Europees diploma: naar een sterker concurrentievermogen en aantrekkelijker hoger onderwijs in Europa ([15]), die is goedgekeurd in mei 2025. Deze inspanningen hebben de basis gelegd voor diepere integratie en mobiliteit, en de komende jaren zal deze ontwikkeling zeker doorzetten. Voortgezette grensoverschrijdende samenwerking verbetert niet alleen de kwaliteit van onderwijs en onderzoek, maar versterkt ook de democratie en cultiveert een gedeelde Europese identiteit en gedeelde Europese waarden.

Er moet verder worden gewerkt aan het wegnemen van belemmeringen voor transnationale samenwerking door initiatieven als de allianties van Europese universiteiten te bevorderen en het in mei 2025 overeengekomen driefasenproces voort te zetten "met het oog op de uitvoering van een label voor gezamenlijke Europese diploma's en het effenen van de weg voor een gezamenlijk Europees diploma" ([16]). Er zijn verdere inspanningen nodig om de automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties met het oog op vervolgstudies ([17]) te verbeteren, wat ook zal bijdragen tot een verbeterde mobiliteit van studenten en lerenden.

Het Bolognaproces blijft een belangrijke hoeksteen van het Europese hogeronderwijslandschap. Het waarborgen van synergie tussen het strategisch kader en het Bolognaproces is van cruciaal belang om dubbel werk en inefficiëntie te voorkomen en om tot een samenhangendere Europese onderwijsruimte te komen. Ook het versterken van de banden met de Europese Onderzoeksruimte blijft belangrijk.

([14]) In deze resolutie wordt met de term "instellingen voor hoger onderwijs" verwezen naar de hele sector, die het gehele gebied van het tertiair onderwijs vertegenwoordigt en dus alle soorten instellingen voor hoger onderwijs bestrijkt, waaronder, in overeenstemming met de nationale wetgeving of praktijk, onderzoeksuniversiteiten, hogescholen, universiteiten voor toegepaste wetenschappen, instellingen voor hoger beroepsonderwijs en -opleiding, en instellingen voor hoger kunstonderwijs.

([15]) PB C, C/2025/2939, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj.

([16]) De gesprekken over het gezamenlijk Europees diploma zijn weliswaar aan de gang, maar de Raad van de Europese Unie heeft nog geen besluit genomen over de eventuele invoering ervan, en elke verwijzing naar een gezamenlijk Europees diploma in deze resolutie van de Raad moet in die zin worden begrepen.

([17]) Overeenkomstig de aanbeveling van de Raad van 26 november 2018 betreffende de bevordering van automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties van hoger onderwijs en hoger secundair onderwijs en opleiding en de resultaten van leerperioden in het buitenland (PB C 444 van 10.12.2018, blz. 1).

Om de groeiende vaardigheidskloven en het tekort aan afgestudeerden in het hoger onderwijs op de arbeidsmarkt doeltreffend aan te pakken, moet de toegankelijkheid van het hoger onderwijs worden vergroot door kansen te creëren voor lerenden van alle leeftijden en achtergronden en door flexibele leertrajecten op te zetten die een leven lang leren bevorderen, eerdere leerervaringen erkennen en het welzijn van studenten en personeel ondersteunen. Studenten moeten toegang hebben tot hoogwaardig en inclusief hoger onderwijs en voldoende begeleiding en ondersteuning krijgen om hun potentieel ten volle te kunnen benutten.

Het is evenzeer van cruciaal belang om fundamentele academische waarden (waaronder academische vrijheid) te beschermen en de rol te erkennen die instellingen voor hoger onderwijs hebben bij het ondersteunen van de toekomstige ontwikkeling van democratische samenlevingen.

Het academisch personeel is van essentieel belang voor bloeiende Europese instellingen voor hoger onderwijs en voor nauwere transnationale samenwerking. Om de uitdagingen waarmee het academisch personeel worden geconfronteerd aan te pakken, is het noodzakelijk initiatieven te ondersteunen die de waarde van hun diverse functies en het belang van aantrekkelijke en duurzame loopbanen in het hoger onderwijs herkennen en erkennen.

Onderzoek en innovatie zijn van cruciaal belang om het hoger onderwijs in staat te stellen haar rol te vervullen en complexe maatschappelijke en economische uitdagingen aan te pakken. Nauwere samenwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs en economische sectoren is van essentieel belang om het onderwijsaanbod af te stemmen op de veranderende behoeften van de arbeidsmarkt.

Hoger onderwijs in wetenschap, technologie, engineering en wiskunde (STEM) is cruciaal om te voldoen aan de vraag naar gekwalificeerd personeel in belangrijke sectoren. Hiervoor kan ook gebruik worden gemaakt van microcredentials (kortdurende, diplomagerichte opleidingen). Het aantrekken van meer meisjes en vrouwen voor STEM-studies vanaf jonge leeftijd is van essentieel belang om het aantal inschrijvingen in het tertiair onderwijs en het aantal STEM-professionals te vergroten. Bovendien is de ontwikkeling van groene en digitale vaardigheden cruciaal om de dubbele transitie en de strategische autonomie van Europa te ondersteunen. Er moet ook meer aandacht worden besteed aan de ontwikkeling van het hoger onderwijs op het gebied van AI en het ethisch en verantwoord gebruik daarvan. De impact van AI op de sector zal enorm zijn en zich uitstrekken van het lesgeven, leren en de beoordeling van studenten tot onderzoek, innovatie en de interne processen van instellingen voor hoger onderwijs.

BENADRUKT dat:

— versterking van de governance van de Europese onderwijsruimte binnen de huidige structuren kan worden verwezenlijkt ([18]). De beginselen en werkmethoden op Europees niveau hebben hun efficiëntie en flexibiliteit bewezen;

— de Groep op hoog niveau (GHN) voor onderwijs en opleiding, ondersteund door haar coördinatieraad, een centrale rol vervult om, met de blik vooruit, strategische en transversale kwesties voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding in beeld te brengen, te bespreken en aan te sturen, met inbegrip van belangrijke strategische onderwerpen die verband houden met digitaal onderwijs en digitale opleiding en digitale vaardigheden en competenties ([19]). Het is van cruciaal belang dat deze rol doeltreffend wordt vervuld;

— de prerogatieven van de Raad en het roulerende voorzitterschap centraal blijven staan bij het aansturen van de governance, met inbegrip van de organisatie van vergaderingen van de GHN en vergaderingen van de directeuren-generaal;

— de werkgroepen van het strategisch kader, die werken op basis van de open coördinatiemethode, van essentieel belang zijn voor de voorbereiding van EU-beleid en voor het samenbrengen van deskundigen uit alle lidstaten. Hun mandaten moeten de geactualiseerde strategische prioriteiten weerspiegelen die in de huidige resolutie zijn vastgelegd. Er kan meer gebruik worden gemaakt van op elkaar aansluitende vergaderingen tussen werkgroepen om een sectoroverschrijdende aanpak te versterken en een coherentere samenwerking te waarborgen;

— het belangrijk is het gebruik van peer-learningactiviteiten, met inbegrip van collegiale advisering, te versterken;

— de noodzaak van verspreiding van informatie en resultaten op alle niveaus (GHN, vergaderingen van de directeuren-generaal en werkgroepen van het strategisch kader) van cruciaal belang blijft; de inspanningen daartoe opgevoerd moeten worden.

([18]) Zoals uiteengezet in de resolutie van de Raad betreffende de governancestructuur van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030) (PB C 497 van 10.12.2021, blz. 1).

([19]) Zoals aangegeven in de aanbeveling van de Raad van 23 november 2023 betreffende de verbetering van het aanbod van digitale vaardigheden en competenties in onderwijs en opleiding (PB C, C/2024/1030, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj) en de aanbeveling van de Raad van 23 november 2023 over de succesfactoren voor digitaal onderwijs en digitale opleiding (PB C, C/2024/1115, 24.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj).

VERZOEKT DE LIDSTATEN OM:

1. met de steun van de Commissie en met behulp van de open coördinatiemethode, samen te werken om de Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding in de periode tot 2030 te versterken op basis van de herziene strategische prioriteiten, de beginselen en werkmethoden, en de concrete punten en acties die zijn overeengekomen voor elk van de strategische prioriteiten in de cyclus 2026-2030 (zoals omschreven in bijlage III).
2. op basis van de nationale prioriteiten en met inachtneming van de nationale bevoegdheid op het gebied van onderwijs en opleiding, nationale en regionale maatregelen te overwegen die erop gericht zijn vooruitgang te boeken met de in het strategisch kader bepaalde strategische prioriteiten en collectief bij te dragen tot de volledige verwezenlijking van de Europese Onderwijsruimte en tot de in bijlage II vermelde EU-streefcijfers.
3. de governancestructuur en de gekozen werkmethoden te ondersteunen, en verantwoordelijkheid voor het proces te nemen.
4. doeltreffend gebruik te maken van het beleid en de huidige financieringsinstrumenten van de EU ter ondersteuning van de uitvoering van nationale en regionale maatregelen en acties teneinde vooruitgang te boeken met de verwezenlijking van de strategische prioriteiten en in de richting van de bijbehorende streefcijfers op EU- en nationaal niveau.

VERZOEKT DE COMMISSIE OM, MET VOLLEDIGE INACHTNEMING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

1. de lidstaten op een cocreatieve manier te ondersteunen en met hen samen te werken binnen dit kader, op basis van de strategische prioriteiten, de hierboven beschreven beginselen en werkmethoden, de in bijlage II vermelde EU-streefcijfers en de in bijlage III omschreven concrete punten en acties die zijn overeengekomen voor elk van de strategische prioriteiten in de cyclus 2026-2030.
2. met de lidstaten samen te werken en gerichte steun te verlenen om wederzijds leren, analyseren, collegiale advisering en de uitwisseling van goede praktijken op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie en opvang, scholen, beroepsonderwijs en -opleiding, hoger onderwijs, volwasseneneducatie en transversale kwesties te vergemakkelijken. Om ervoor te zorgen dat alle onderwijs- en opleidingssectoren worden bestreken, moet actief worden gekeken naar mogelijkheden voor op elkaar aansluitende en gezamenlijke vergaderingen van de werkgroepen van het strategisch kader.
3. met name door middel van voortgangsrapportages op basis van de door de lidstaten aangeleverde informatie te analyseren in welke mate de strategische prioriteiten van het kader zijn verwezenlijkt wat betreft de totstandbrenging van de Europese Onderwijsruimte, alsook wat betreft de Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding op nationaal niveau met behulp van de Onderwijs- en opleidingsmonitor. Het behoud van de verslaglegging binnen de bestaande structuren, met inachtneming van de administratieve lasten, is van cruciaal belang voor de lidstaten.
4. via de Permanente Groep indicatoren en benchmarks met de lidstaten samen te werken om de gegevensanalyse en -verzameling te verbeteren, en hierover regelmatig verslag uit te brengen aan de Raad.
5. verder te werken aan de methodologie op basis van de indicator voor burgerschapsvorming, teneinde de verdere ontwikkeling van een aan burgerschap gerelateerd streefcijfer mogelijk te maken.
6. in 2030 een eindverslag te publiceren over het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030) en een voorstel te doen voor een kader voor samenwerking voor het volgende decennium.

BIJLAGE I

POLITIEKE ACHTERGROND

Raad van de Europese Unie

1. Resolutie van de Raad betreffende een strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030), PB C 66 van 26.2.2021, blz. 1.

2. Conclusies van de Raad over kansengelijkheid en inclusie in onderwijs en opleiding ter bevordering van onderwijssucces voor iedereen, PB C 221 van 10.6.2021, blz. 3.

3. Conclusies van de Raad over het initiatief "Europese Universiteiten" – Een brug slaan tussen hoger onderwijs, onderzoek, innovatie en samenleving: de weg effenen voor een nieuwe dimensie in het Europese hoger onderwijs, PB C 221 van 10.6.2021, blz. 14.

4. Resolutie van de Raad betreffende de governancestructuur van het strategisch kader voor Europese samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de Europese Onderwijsruimte en verder (2021-2030), PB C 497 van 10.12.2021, blz. 1.

5. Resolutie van de Raad betreffende een vernieuwde Europese agenda voor volwasseneneducatie 2021-2030, PB C 504 van 14.12.2021, blz. 9.

6. Aanbeveling van de Raad van 29 november 2021 over blended leren voor hoogwaardig en inclusief basis- en middelbaar onderwijs, PB C 504 van 14.12.2021, blz. 21.

7. Aanbeveling van de Raad van 5 april 2022 over bruggen bouwen voor doeltreffende Europese samenwerking in het hoger onderwijs, PB C 160 van 13.4.2022, blz. 1.

8. Conclusies van de Raad over het vergroten van de mobiliteit van leraren en opleiders, in het bijzonder de Europese mobiliteit, tijdens hun initieel onderwijs, initiële opleiding en bijscholingen, PB C 167 van 21.4.2022, blz. 2.

9. Conclusies van de Raad over een Europese strategie om met het oog op de toekomst van Europa de positie van instellingen voor hoger onderwijs te versterken, PB C 167 van 21.4.2022, blz. 9.

10. Aanbeveling van de Raad van 16 juni 2022 betreffende leren voor de groene transitie en duurzame ontwikkeling, PB C 243 van 27.6.2022, blz. 1.

11. Aanbeveling van de Raad van 28 november 2022 over trajecten naar succes op school die de aanbeveling van de Raad van 28 juni 2011 inzake beleid ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten vervangt, PB C 469 van 9.12.2022, blz. 1.

12. Conclusies van de Raad over het ondersteunen van welzijn in digitale educatie, PB C 469 van 9.12.2022, blz. 19.

13. Resolutie van de Raad over de Europese onderwijsruimte: een blik op 2025 en daarna, PB C 185 van 26.5.2023, blz. 35.

14. Conclusies van de Raad over verdere stappen om automatische wederzijdse erkenning op het gebied van onderwijs en opleiding te bewerkstelligen, PB C 185 van 26.5.2023, blz. 44.

15. Conclusies van de Raad over de bijdrage van onderwijs en opleiding aan de versterking van de gemeenschappelijke Europese waarden en het democratisch burgerschap, PB C, C/2023/1419, 1.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1419/oj.

16. Aanbeveling van de Raad van 23 november 2023 betreffende de verbetering van het aanbod van digitale vaardigheden en competenties in onderwijs en opleiding, PB C, C/2024/1030, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1030/oj.

17. Aanbeveling van de Raad van 23 november 2023 over de succesfactoren voor digitaal onderwijs en digitale opleiding, PB C, C/2024/1115, 24.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1115/oj.

18. Aanbeveling van de Raad van 13 mei 2024 “Europa in beweging” – mogelijkheden voor leermobiliteit voor iedereen, PB C, C/2024/3364, 14.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj.

19. Conclusies van de Raad over het bevorderen van empirisch onderbouwde beleidsvorming en praktijk op het gebied van onderwijs en opleiding met het oog op de totstandbrenging van de Europese Onderwijsruimte, PB C, C/2024/3642, 14.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3642/oj.

20. Aanbeveling van de Raad van 25 november 2024 over aantrekkelijke en duurzame loopbanen in het hoger onderwijs, PB C, C/2024/7282, 5.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7282/oj.

21. Conclusies van de Raad over strategische partnerschappen op het gebied van onderwijs en opleiding, PB C, C/2024/7400, 9.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7400/oj.

22. Conclusies van de Raad over inclusieve, op de lerende gerichte praktijken in voor- en vroegschoolse educatie en opvang en schoolonderwijs, PB C, C/2025/2796, 21.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2796/oj.

23. Resolutie van de Raad over een label voor gezamenlijke Europese diploma’s en de volgende stappen voor een mogelijk gezamenlijk Europees diploma: naar een sterker concurrentievermogen en aantrekkelijker hoger onderwijs in Europa, PB C, C/2025/2939, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2939/oj.

24. Aanbeveling van de Raad van 12 mei 2025 over een Europees systeem voor kwaliteitsborging en erkenning in het hoger onderwijs, PB C, C/2025/3006, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3006/oj.

Europese Commissie

1. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s over een Europese strategie voor universiteiten, COM(2022) 16 final.

2. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s over voortgang bij de verwezenlijking van de Europese onderwijsruimte, COM(2022) 700 final.

3. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s over een blauwdruk voor een Europees diploma, COM(2024) 144 final.

4. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s over het actieplan voor basisvaardigheden, COM(2025) 88 final.

5. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s over een strategisch plan voor STEM-onderwijs: vaardigheden voor concurrentievermogen en innovatie, COM(2025) 89 final.

6. Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s over de vaardigheidsunie, COM(2025) 90 final.

7. Verslag van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio‘s betreffende de tussentijdse evaluatie van het strategisch kader voor de Europese onderwijsruimte (2021-2030), COM(2025) 340 final.

Andere documenten

1. Communiqué van Tirana (conferentie van ministers inzake EHOR in Tirana, 29 en 30 mei 2024).
2. Herning-verklaring over aantrekkelijk en inclusief beroepsonderwijs voor een sterker concurrentievermogen en hoogwaardige banen 2026-2030 (12 september 2025).

BIJLAGE II

EU-STREEFCIJFERS — Referentieniveaus van Europese gemiddelde prestaties in onderwijs en opleiding

Teneinde de vooruitgang te monitoren, uitdagingen te signaleren en bij te dragen tot een empirisch onderbouwde beleidsvorming door het systematisch vergaren en analyseren van internationaal vergelijkbare gegevens, dient er een reeks referentieniveaus van de Europese gemiddelde prestaties op het vlak van onderwijs en opleiding ("EU-streefcijfers") te worden gebruikt om de strategische prioriteiten in de resolutie voor de periode 2026-2030 te ondersteunen. Deze EU-streefcijfers mogen alleen op vergelijkbare en betrouwbare gegevens worden gebaseerd en dienen rekening te houden met de specifieke kenmerken van de onderwijs- en opleidingsstelsels en verschillende situaties in de individuele lidstaten. Zij moeten gezamenlijk door de lidstaten worden verwezenlijkt en mogen niet worden beschouwd als concrete doelstellingen die door elk land in 2030 moeten zijn bereikt. De lidstaten wordt verzocht na te denken over de vaststelling van relevante nationale streefcijfers.

Op deze basis hebben de lidstaten overeenstemming bereikt over de volgende EU-streefcijfers die in 2030 moeten zijn behaald op de volgende negen doelgebieden:

1. **Prestaties van 15-jarigen op het gebied van lezen, wiskunde en wetenschappen**

a) Het percentage 15-jarigen dat zwak presteert op het gebied van lezen, wiskunde en wetenschappen moet minder dan 15 % bedragen ([1]).

b) Het percentage leerlingen dat uitmuntend presteert op het gebied van lezen, wiskunde en wetenschappen moet minstens 12 % bedragen ([2]).

c) Het percentage leerlingen uit sociaal-economische achtergestelde milieus dat goed presteert in ten minste één vak (lezen, wiskunde, wetenschappen) moet minstens 25 % bedragen ([3]).

2. **Leerlingen in het tweede jaar van het secundair/voortgezet onderwijs met ontoereikende beheersing van digitale vaardigheden**

Het percentage leerlingen in het tweede jaar van het secundair/voortgezet onderwijs dat slecht presteert op het gebied van computer- en informatiegeletterdheid moet minder dan 15 % bedragen ([4]).

3. **Deelname aan voor- en vroegschoolse educatie en opvang**

Ten minste 96 % van de kinderen tussen 3 jaar en de leerplichtige leeftijd moet deelnemen aan voorschoolse en vroegschoolse educatie en opvang ([5]).

4. **Voortijdige verlaters van onderwijs en opleiding**

Het percentage voortijdige verlaters van onderwijs en opleiding moet minder dan 8 % bedragen ([6]).

([1]) De gegevensbron is het "Programme for International Student Assessment" (PISA), waarbij de gegevens worden verzameld en beheerd door de OESO. Het streefcijfer meet het percentage 15-jarigen dat minimaal het eerste jaar van het secundair/voortgezet onderwijs volgt en dat (op een schaal van 1-6) niveau 2 op de vaardigheidsschaal van het desbetreffende vak (lezen, wiskunde of wetenschappen) niet haalt.

([2]) De gegevensbron is PISA. Het streefcijfer meet het percentage 15-jarigen dat minimaal het eerste jaar van het secundair/voortgezet onderwijs volgt en dat (op een schaal van 1-6) niveau 5 of hoger op de vaardigheidsschaal van het desbetreffende vak (lezen, wiskunde of wetenschappen) haalt.

([3]) De gegevensbron is PISA. Het streefcijfer meet het percentage 15-jarigen (dat minimaal het eerste jaar van het secundair/voortgezet onderwijs volgt) in het onderste kwartiel van de index van economische, sociale en culturele status (ESCS) dat ten minste niveau 4 op de vaardigheidsschaal (1-6) van ten minste één vak (lezen, wiskunde of wetenschappen) haalt.

([4]) Het streefcijfer is gebaseerd op de enquête "Computer and Information Literacy" (CIL) van de "International Computer and Information Literacy Study" (ICILS), uitgevoerd door de "International Association for the Evaluation of Educational Achievement" (IEA). Het streefcijfer meet het percentage leerlingen in het tweede jaar van het secundair/voortgezet onderwijs (13- tot 14-jarigen) dat onder de drempel van niveau 2 presteert op de vaardigheidsschaal van computer- en informatievaardigheden.

([5]) De gegevensbron is Eurostat (gezamenlijke Unesco-OESO-Eurostat-gegevensverzameling). Het streefcijfer meet het percentage kinderen tussen de leeftijd van 3 jaar en de leerplichtige leeftijd van elk land dat deelneemt aan voor- en vroegschoolse educatie en opvang.

([6]) De gegevensbron is Eurostat (EU-arbeidskrachtenenquête). Het streefcijfer meet het percentage 18-24 jarigen met ten hoogste een lager middelbaar opleidingsniveau dat niet langer een formele of niet-formele vorm van onderwijs of opleiding volgt.

5. **Hoogst behaalde onderwijsniveau in het tertiair onderwijs**

Het percentage 25- tot 34-jarigen met een diploma tertiair onderwijs moet minstens 47 % bedragen ([7]).

6. **Participatie van volwassenen aan leeractiviteiten**

Ten minste 60 % van de volwassenen in de leeftijdscategorie 25-64 jaar moet in de laatste 12 maanden aan leeractiviteiten hebben deelgenomen ([8]).

7. **STEM-inschrijvingen**

a) Het percentage studenten dat initieel beroepsonderwijs of een initiële beroepsopleiding op middelhoog niveau in een STEM-richting volgt, moet minstens 45 % bedragen, waarbij minstens een op de vijf studenten van het vrouwelijk geslacht moet zijn ([9]).

b) Het percentage studenten dat tertiair onderwijs in een STEM-richting volgt, moet minstens 32 % bedragen, en minstens twee op de vijf leerlingen moeten van het vrouwelijk geslacht zijn ([10]).

c) Het percentage studenten dat een doctoraatsprogramma op ICT-gebied volgt, moet minstens 5 % bedragen, waarbij minstens een op de drie studenten van het vrouwelijk geslacht is ([11]).

8. **Leermobiliteit**

a) In het hoger onderwijs moet het percentage afgestudeerden met een leermobiliteitservaring in het buitenland minstens 23 % bedragen ([12]).

b) In beroepsonderwijs en -opleiding moet het percentage lerenden met een leermobiliteitservaring in het buitenland ten minste 12 % bedragen ([13]).

([7]) De gegevensbron is Eurostat (EU-arbeidskrachtenenquête). Het streefcijfer meet het percentage 25-34 jarigen dat tertiair onderwijs korte cyclus of een bachelor, master, doctoraat of gelijkwaardige opleiding heeft afgerond.

([8]) Het streefcijfer werd met enthousiasme ontvangen door de staatshoofden en regeringsleiders van de EU in de Verklaring van Porto en door de Europese Raad in zijn conclusies van 24 en 25 juni 2021. De gegevensbron is Eurostat, met een mogelijke overdracht van de enquête volwasseneneducatie naar de EU-arbeidskrachtenenquête die momenteel wordt geëvalueerd. De huidige gegevensverzameling in de EU-arbeidskrachtenenquête is in 2022 van start gegaan. Het streefcijfer meet het percentage 25- tot 64-jarigen dat in de laatste 12 maanden heeft deelgenomen aan formele of niet-formele onderwijs- en opleidingsactiviteiten (met uitzondering van begeleide scholing op de werkvloer). Zodra de bron definitief is bevestigd, kan de Raad in voorkomend geval een besluit nemen over een herziening van het streefcijfer.

([9]) De gegevensbron is Eurostat (gezamenlijke Unesco-OESO-Eurostat-gegevensverzameling). Het streefcijfer meet het percentage studenten dat is ingeschreven in natuurwetenschappen, wiskunde, statistiek, informatie- en communicatietechnologie, engineering, productie en bouw van het totale aantal studenten dat is ingeschreven in het hoger secundair en postsecundair niet-tertiair beroepsonderwijs. Wat de inschrijving van vrouwelijke studenten betreft, meet het streefcijfer het percentage vrouwelijke studenten dat is ingeschreven voor een STEM-opleiding ten opzichte van het totale aantal studenten dat voor een STEM-opleiding is ingeschreven.

([10]) De gegevensbron is Eurostat (gezamenlijke Unesco-OESO-Eurostat-gegevensverzameling). Het streefcijfer meet het percentage studenten dat is ingeschreven in natuurwetenschappen, wiskunde, statistiek, informatie- en communicatietechnologie, engineering, productie en bouw van het totale aantal studenten dat is ingeschreven in het tertiair onderwijs. Wat de inschrijving van vrouwelijke studenten betreft, meet het streefcijfer het percentage vrouwelijke studenten dat is ingeschreven voor een STEM-opleiding ten opzichte van het totale aantal studenten dat voor een STEM-opleiding is ingeschreven.

([11]) De gegevensbron is Eurostat (gezamenlijke Unesco-OESO-Eurostat-gegevensverzameling). Het streefcijfer meet het percentage studenten dat is ingeschreven voor informatie- en communicatietechnologie (ICT), van het totale aantal studenten dat op doctoraatsniveau is ingeschreven. Wat de inschrijving van vrouwelijke studenten betreft, meet het streefcijfer het percentage vrouwelijke studenten dat is ingeschreven voor een ICT-opleiding ten opzichte van het totale aantal ICT-studenten.

([12]) De gegevensbron is Eurostat (gezamenlijke Unesco-OESO-Eurostat-gegevensverzameling). Het streefcijfer meet het percentage afgestudeerden dat deelneemt aan uitgaande diploma- en studiepuntenmobiliteit (studiepuntenmobiliteit met een minimumduur van drie maanden of die ten minste 15 ECTS-studiepunten (Europees systeem voor het overdragen en verzamelen van studiepunten – ECTS) vertegenwoordigt (met inbegrip van zowel stages als studiemobiliteit) of studiepuntenmobiliteit van minder dan drie maanden en ten minste drie ECTS-studiepunten gedurende de gehele studiecyclus). De studiepuntenmobiliteitsprogramma's zijn ofwel volledig fysiek ofwel gemengd, d.w.z. met een virtuele en met een fysieke component. In de aanbeveling van de Raad van 13 mei 2024 "Europa in beweging" – mogelijkheden voor leermobiliteit voor iedereen (PB C, C/2024/3364, 14.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3364/oj) werd de Commissie door de Raad verzocht om uiterlijk in 2026 een voorstel te doen voor een geactualiseerde methode voor gegevensverzameling. De werkzaamheden met betrekking tot de toekomstige methode zijn nog aan de gang en worden geleid door Eurostat.

([13]) Het streefcijfer is gebaseerd op de indicator die is gedefinieerd in de aanbeveling van de Raad van 24 november 2020 inzake beroepsonderwijs en -opleiding voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht (PB C 417 van 2.12.2020, blz. 1). Het streefcijfer meet het aandeel mobiele lerenden in een kalenderjaar als percentage van een cohort afgestudeerden van beroepsonderwijs en -opleiding in hetzelfde jaar. Het omvat deelnemers aan flexibele mobiliteitsmogelijkheden zoals in het kader van Erasmus+ (bijvoorbeeld kortlopende mobiliteit, groepsmobiliteit, gemengde mobiliteit, mobiliteit in verband met deelname aan vaardigheidswedstrijden), of van andere mobiliteitsprogramma's. De indicator zal worden gebaseerd op gegevens van Eurostat (gezamenlijke Unesco-OESO-Eurostat-gegevensverzameling) voor afgestudeerden in beroepsonderwijs en -opleiding en Erasmus+ voor mobiliteit. Indien beschikbaar en uitsluitend indien de verstrekte gegevens vergelijkbaar zijn met Erasmus+-gegevens, kunnen in aanvulling op de Erasmus+-gegevens ook gegevens van de mobiliteitsprogramma's van de nationale autoriteiten worden gebruikt, bijvoorbeeld ten aanzien van de duur van de mobiliteit. Indien er gegevens van nationale overheden worden gebruikt, moet dat op transparante wijze worden aangegeven.

9. **Internationale aantrekkelijkheid**

Er moeten elk jaar minstens 350 000 lerenden van buiten de EU in de EU komen studeren en een hogeronderwijsdiploma behalen ([14]).

Naast de bovengenoemde EU-streefcijfers:

— erkent de Raad de werkzaamheden van de Commissie met betrekking tot een indicator op het gebied van burgerschapsvorming. Op basis van een toekomstig voorstel voor een streefcijfer kan de Raad overeenstemming bereiken over een EU-streefcijfer voor dit kernelement in verband met strategische prioriteit 2;

— neemt de Raad nota van het voornemen van de Commissie om in 2026 een Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding te publiceren en nieuwe voorstellen voor EU-streefcijfers voor beroepsonderwijs en -opleiding in te dienen. De Raad zal de toekomstige voorstellen in voorkomend geval bespreken en een besluit nemen over de nieuwe EU-streefcijfers.

([14]) De gegevensbron is Eurostat (gezamenlijke Unesco-OESO-Eurostat-gegevensverzameling). Het streefcijfer meet het aantal afgestudeerden in het tertiair onderwijs (tertiair onderwijs korte cyclus, bachelor, master, doctoraat of gelijkwaardig niveau) dat afkomstig is uit een niet-EU-land.

BIJLAGE III

CONCRETE PUNTEN EN ACTIES VOOR DE STRATEGISCHE PRIORITEITEN VAN EUROPESE SAMENWERKING IN ONDERWIJS EN OPLEIDING TIJDENS DE TWEEDE CYCLUS: 2026-2030

Strategische prioriteit 1: geletterdheid, wiskunde en wetenschappen voor iedereen

i) De ontwikkeling van geletterdheid, wiskunde en wetenschappen bevorderen, met aandacht voor ondersteuning voor zowel zwak presterende als hoog presterende leerlingen.

ii) De initiatieven in het actieplan van de Commissie inzake basisvaardigheden en in het strategisch plan voor STEM-onderwijs van de Commissie overwegen.

iii) Het onderwijzen en leren van talen en meertaligheid voor iedereen verder stimuleren en ondersteunen.

iv) Zich verder inzetten om het voortijdig verlaten van onderwijs en opleiding en het aantal slecht presterende leerlingen terug te dringen, door een heleschoolbenadering te bevorderen waarbij de lerende centraal staat, in overeenstemming met de beginselen van het Verdrag inzake de rechten van het kind.

v) Beter inspelen op de toegenomen diversiteit van leerbehoeften en zorgen voor betere toegang tot onderwijs en opleiding van hoge kwaliteit voor alle lerenden, met inbegrip van lerenden met een handicap of met speciale onderwijsbehoeften en lerenden uit kansarme of kwetsbare groepen.

vi) Het EU-kwaliteitskader voor voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang verder uitvoeren.

vii) Aandacht blijven hebben voor de genderkloof in onderwijs en opleiding en voor kansenongelijkheid tussen meisjes en jongens, vrouwen en mannen, door onderwijskeuzen te bevorderen die meer genderevenwichtig zijn, en door schadelijke genderstereotypen in het onderwijs en in onderwijscarrières tegen te gaan, vooral in STEM-studierichtingen.

viii) Duurzame investeringen in inclusieve onderwijs- en opleidingssystemen van hoge kwaliteit blijven bevorderen.

Strategische prioriteit 2: digitale vaardigheden en burgerschapsvorming ontwikkelen

i) De Europese waarden in onderwijs- en opleidingsbeleid op alle gebieden beschermen en bevorderen door burgerschaps-, interculturele en sociale competenties, diversiteit, wederzijds begrip en respect, en identificatie met democratische waarden en grondrechten te bevorderen op alle niveaus en in alle soorten onderwijs en opleiding.

ii) De bevordering versterken van kritisch denken en digitaal burgerschap, ondersteund door digitale geletterdheid en mediageletterdheid, met inbegrip van inzicht in artificiële intelligentie (AI), als antwoord op de groeiende uitdaging van mis- en desinformatie.

iii) De impact van AI en andere vormen van technologische vooruitgang op onderwijs en opleiding in alle sectoren onderzoeken, en een ethisch en verantwoord gebruik ervan bevorderen.

iv) Welzijn, met inbegrip van digitaal welzijn, mentale gezondheid op school en ondersteunende en veilige schoolomgevingen bevorderen om alle vormen van geweld, pestgedrag, haatspraak, mis- en desinformatie, en alle vormen van discriminatie te voorkomen en tegen te gaan.

v) De inspanningen voortzetten om leren op het gebied van de groene transitie en duurzame ontwikkeling te bevorderen door deze onderwerpen in het kader van een interdisciplinaire aanpak verder te integreren in alle onderwijsniveaus en opleidingsstelstels. Deze inspanningen kunnen, waar het relevant is, expertise en middelen mobiliseren om te kunnen netwerken, en creatieve benaderingen in groen onderwijs ondersteunen, bijvoorbeeld via de geplande “Education for Climate Coalition” (de “Onderwijs voor klimaat”-coalitie) en “GreenComp”, het Europees competentiekader voor duurzaamheid.

vi) Doorgaan met de uitwisseling van beste praktijken en de uitvoering van acties in het Actieplan voor digitaal onderwijs 2021-2027 en de aanbevelingen van de Raad van 2023 over de succesfactoren voor digitaal onderwijs en digitale opleiding en betreffende de verbetering van het aanbod van digitale vaardigheden en competenties in onderwijs en opleiding, en de initiatieven in de komende routekaart voor de toekomst van digitaal onderwijs en digitale vaardigheden 2030 in overweging nemen.

vii) Verder werken aan de Europese dimensie in lesgeven.

viii) Het concept van burgerschapsvorming op Europees niveau ontwikkelen en onderzoeken. Er kunnen verschillende instrumenten worden overwogen, zoals een competentiekader en richtsnoeren, rekening houdend met de werkzaamheden van de Raad van Europa.

ix) De ontwikkeling en bevordering voortzetten van de Jean Monnet-acties, die deel uitmaken van het Erasmus +-programma.

Strategische prioriteit 3: van een leven lang leren en mobiliteit een realiteit maken voor iedereen

i) Flexibele onderwijs- en opleidingsstelsels bevorderen die gericht zijn op de overgangsfasen tussen beroepsonderwijs en -opleiding, hoger onderwijs en volwasseneneducatie, met inbegrip van niet-formeel en informeel leren, en van onderwijs en opleiding naar werk.

ii) Een mentaliteit van een leven lang leren stimuleren als de belangrijkste benadering voor onderwijs en opleiding.

iii) Ervoor zorgen dat onderwijs- en opleidingsstelsels, inclusief stelsels voor volwasseneneducatie, alle lerenden helpen toegang te krijgen tot een veranderende arbeidsmarkt en bijdragen aan hun persoonlijke ontwikkeling, en bij- of omscholingskansen blijven bevorderen voor alle volwassenen, vooral laaggeschoolden.

iv) Doorgaan met de vernieuwde Europese agenda voor volwasseneneducatie 2021-2030.

v) De vrijheid bevorderen voor lerenden en leerkrachten, onderwijzers en opleiders, en ander onderwijs- en opleidingspersoneel om mobiel te zijn, en voor instellingen om met elkaar samen te werken in Europa en elders, door middel van leermobiliteit en grensoverschrijdende samenwerking.

vi) Doorgaan met de inspanningen om de huidige obstakels en belemmeringen voor alle soorten leer- en onderwijsmobiliteit, onder meer in verband met toegang, begeleiding, studentendiensten en erkenning, weg te werken.

vii) De mogelijke ontwikkeling van Europese schoolallianties onderzoeken.

viii) Initiatieven opvolgen uit de aanbeveling van de Raad van 13 mei 2024 “Europa in beweging” – mogelijkheden voor leermobiliteit voor iedereen.

ix) Zich steeds meer inzetten om meer studenten van buiten de EU aan te trekken om te studeren en af te studeren in de EU en talent te behouden in overeenstemming met het migratiebeleid van de EU.

x) De mogelijkheden onderzoeken voor de erkenning van kwalificaties van onderwijs en opleidingen, de resultaten van leerperioden in het buitenland op school en het niveau van het beroepsonderwijs, met het oog op mobiliteit en verder leren.

xi) Waar nodig de werkzaamheden voortzetten voor de erkenning en validering van de resultaten van niet-formeel en informeel leren, met inbegrip van vrijwilligerswerk, en voor het verbeteren van de inclusiviteit, kwaliteit en erkenning van grensoverschrijdende solidariteitsactiviteiten.

Strategische prioriteit 4: aantrekkelijkheid, competenties en motivatie in de onderwijs- en opleidingssector vergroten

i) Excellentie in onderwijs en opleiding op alle niveaus blijven bevorderen en de aantrekkelijkheid en status van het beroep van leraar, pedagoog en leidinggevende in het onderwijs blijven verhogen.

ii) De Europese samenwerking versterken om beste praktijken uit te wisselen teneinde competente, hooggekwalificeerde en gemotiveerde leerkrachten en opleiders aan te trekken en te behouden, ook met betrekking tot hun arbeidsomstandigheden.

iii) Bijdragen aan de ontwikkeling van een EU-agenda voor leerkrachten en opleiders.

iv) De ondersteuning van de elementaire en geavanceerde digitale vaardigheden en competenties en innovatieve onderwijsmethoden voortzetten, onder meer door ervoor te zorgen dat de lerarenopleiding leerkrachten de competenties bijbrengt om les te geven in digitale omgevingen en te kunnen inspelen op de uitdagingen en kansen die gepaard gaan met AI.

v) De ontwikkeling van netwerken van instellingen voor lerarenopleidingen voortzetten via de Erasmus+ Teacher Academies.

vi) Leerkrachten, onderwijzers, opleiders en leidinggevenden van onderwijsinstellingen ondersteunen bij het beheer van inclusie, gelijkheid en diversiteit op het gebied van taal, cultuur en leeftijd.

vii) Blijven zorgen voor meer en betere leermobiliteitskansen voor leerkrachten, opleiders en leidinggevenden van onderwijs- en opleidingsinstellingen en ander pedagogisch en onderwijspersoneel in Europa.

viii) Streven naar het terugdringen van genderongelijkheid op alle niveaus en in alle soorten onderwijs- en opleidingsgerelateerde beroepen.

ix) Bijdragen tot de mogelijke ontwikkeling van een Europees competentiekader voor academisch personeel en de uitvoering van maatregelen om de aantrekkelijkheid en duurzaamheid van loopbanen in het hoger onderwijs te waarborgen.

Strategische prioriteit 5: beroepsonderwijs en -opleiding in Europa excellent en aantrekkelijk maken

i) Een aantrekkelijk en innovatief stelsel voor beroepsonderwijs en -opleiding nastreven door de ontwikkeling van een Europese strategie voor beroepsonderwijs en -opleiding die gericht is op aantrekkelijkheid, excellentie en inclusiviteit.

ii) De transnationale samenwerking, bijvoorbeeld in het kader van de kenniscentra voor beroepsopleiding, blijven versterken, en hun verdere ontwikkeling en netwerkactiviteiten ondersteunen.

iii) De mobiliteit van lerenden in beroepsonderwijs en -opleiding vergemakkelijken door de mogelijkheid van een Europees diploma/label voor beroepsonderwijs en -opleiding te onderzoeken, en tegelijkertijd ook alternatieve benaderingen te overwegen, met het oog op een besluit van de Raad in een later stadium.

iv) In voorkomend geval, de bevordering en het gebruik van microcredentials binnen het Europees kwalificatiekader (EKK) op het gebied van beroepsonderwijs en -opleiding voortzetten.

v) De Herning-verklaring over aantrekkelijk en inclusief beroepsonderwijs voor een sterker concurrentievermogen en hoogwaardige banen 2026-2030 uitvoeren.

vi) De Europese Alliantie voor leerlingplaatsen verder uitbreiden.

vii) Initiatieven in beroepsonderwijs en -opleiding met betrekking tot het strategisch plan voor STEM-onderwijs overwegen.

viii) Bijdragen aan de groene transitie en ecologische duurzaamheidsperspectieven verder bevorderen in onderwijs- en opleidingsprogramma's.

ix) Zich blijven richten op de ontwikkeling van elementaire en geavanceerde digitale vaardigheden en competenties in beroepsonderwijs en -opleiding als antwoord op de technologische en digitale transformatie van de economie en de samenleving.

Strategische prioriteit 6: een concurrerend Europees hoger onderwijs

i) Een nauwere en diepere samenwerking tussen instellingen voor hoger onderwijs blijven aanmoedigen door naadloze transnationale samenwerking te bevorderen.

ii) De ontwikkeling van het initiatief "Europese universiteiten" in het kader van het Erasmus+-programma, in synergie met regionale, nationale en EU-financieringsinstrumenten voortzetten, op basis van de reeds geboekte vooruitgang.

iii) Doorgaan met het verbeteren van de automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties met het oog op vervolgstudies ([1]).

iv) Het in mei 2025 overeengekomen driefasenproces voortzetten "met het oog op de uitvoering van een label voor gezamenlijke Europese diploma's" op basis van het werk verricht door het beleidslab van de werkgroep hoger onderwijs van het strategisch kader van de Europese Onderwijsruimte, en tegelijkertijd mogelijke alternatieve benaderingen overwegen.

v) Doorgaan met het onderzoeken van de ontwikkeling van een kader voor kwaliteitsborging voor allianties van instellingen voor hoger onderwijs, op basis van de Europese normen en richtsnoeren inzake kwaliteitsborging in de Europese Hogeronderwijsruimte en de normen van de Europese benadering voor kwaliteitsborging van gezamenlijke programma's.

vi) Betere toegankelijkheid van hoger onderwijs nastreven voor een breder scala aan lerenden en leeftijden, en gerichte hulp en begeleiding bieden om hen te helpen slagen.

vii) Initiatieven voor het hoger onderwijs overwegen die verbonden zijn met het strategisch plan voor STEM-onderwijs.

viii) Een evenwichtige mobiliteit en een evenwichtige circulatie en verdeling van vaardigheden aanmoedigen.

ix) Synergieën verder versterken en verdere samenwerking tussen hoger onderwijs, innovatie, onderzoek en economische sectoren vergemakkelijken, met bijzondere aandacht voor het versterken van de relevantie voor de arbeidsmarkt en het ondernemerschap.

x) Doorgaan met het verbeteren van de empirische basis voor het innovatieve, inclusieve en competitieve karakter van het Europese hoger onderwijs, alsook voor de relevantie van de verworven vaardigheden en de vergelijkbaarheid van de resultaten van afgestudeerden.

xi) Een empirisch onderbouwde beleidsvorming ondersteunen, met name door voortdurende verbetering van de Europese waarnemingspost voor de hogeronderwijssector, en door de Europese studentenenquête (Eurostudent) en de Europese enquête voor het volgen van afgestudeerden (Eurograduate) te bevorderen.

([1]) Overeenkomstig de aanbeveling van de Raad van 26 november 2018 betreffende de bevordering van automatische wederzijdse erkenning van kwalificaties van hoger onderwijs en hoger secundair onderwijs en opleiding en de resultaten van leerperioden in het buitenland (PB C 444 van 10.12.2018, blz. 1).

xii) Doorgaan met de bevordering en het gebruik van microcredentials in het hoger onderwijs.

xiii) Het verdere gebruik van het initiatief "Europese studentenpas" aanmoedigen zodat het alle mobiele studenten in Europa ten goede komt.

xiv) Blijven inzetten op de ontwikkeling van digitale vaardigheden en competenties, waaronder het gebruik van AI, in het hoger onderwijs, als antwoord op de technologische en digitale transformatie van de economie en de samenleving.

xv) Bijdragen aan de bescherming van fundamentele academische waarden, in synergie met de acties van het Bolognaproces en de Europese Onderzoeksruimte.